

ASIA Patenttihakemusasian käsittelyn viipyminen**KANTELU**

Oikeuskanslerinvirastoon 15.4.2013 lähetetyssä kirjoituksessa A arvostelee Patentti- ja rekisterihallituksen menettelyä A:n viulun soittotukea koskevan panttihakemuksen käsittelyyn liittyen. A on hakenut patenttia kaikkiaan kolme kertaa. Näistä kolmas hakemus tuli hyväksytyksi toukokuussa 2012 lähes viisi (5) vuotta kestäneen prosessin jälkeen.

A kertoo, että heti alkuun häneltä odotettiin, että hän olisi käyttänyt apuna patenttitoimistoa. A oli kuitenkin lähtenyt siitä, että jos suomalainen pystyy kehittämään patentoitavan tuotteen/ratkaisun, niin hän pystyy myös kirjoittamaan patenttihakemuksen.

SELVITYS

Patentti- ja rekisterihallitus on antanut kantelun johdosta 3.10.2013 päivätyn selvityksen.

Jäljennös selvityksestä lähetetään A:lle tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU

A:n patenttihakemuksen käsittely on kestänyt Patentti- ja rekisterihallituksessa 5 vuotta ja 3 viikkoa. Hakemuksen käsittely on Patentti- ja rekisterihallituksen antaman selvityksen mukaan viivästynyt tavoitteisiin nähden ajan, joka on ylittänyt ohjeisiin perustuvan yhden vuoden hakijan ensimmäiseen tekniseen välipäätökseen antamasta vastineesta tutkijainsinöörin antamaan toiseen tekniseen välipäätökseen. Hakemuksen viivästymisen tavoitteesta ei selvityksen mukaan johtunut tutkijainsinöörin toimenpiteistä, vaan viraston ruuhkatilanteesta sekä työohjeessa annettusta toimenpiteiden kiireellisyysjärjestyksestä.

Selvityksen mukaan ruuhkasta selviytymiseksi virasto oli rekrytoinut vuosien 2011 ja 2013 aikana 35 tutkijainsinööriä. Käsittelyaikojen hallitsemiseksi oli lisäksi patentti- ja innovaatiolinjalla kehitteillä uusi työn ohjausjärjestelmä, mikä mahdollisti hakemuskansioiden siirtymisen sähköiseksi 1.11.2013.

Arviointi

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Valtion virkamieslain (750/1994) 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Hyvän hallinnon perusteista sekä hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003). Hyvään hallintoon kuuluu se, että asiat käsitellään joutuisasti asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen.

Patentti- ja rekisterihallitus on selvityksessään myöntänyt, että A:n patenttihakemuksen käsittely on ylittänyt keskimääräisen käsittelyajan hakijan ensimmäiseen tekniseen välipäätökseen antamasta vastineesta tutkijainsinöörin antamaan toiseen tekniseen välipäätökseen. Patenttihakemuksen kokonaiskäsittelyaika on käsitykseni mukaan ollut kohtuuttoman pitkä.

Patentti- ja rekisterihallitus on perustellut pitkää käsittelyaikaa muun ohessa asioiden ruuhkautumisella. Viranomaisen tehtävänä on järjestää ja mitoittaa toimintansa siten, että sen palvelu- ja toimintakyky vastaa viranomaisen toimialaan kuuluvissa hakemuksissa (tässä patenttihakemukset) viranomaiseen kohdistettavaa kysyntää. Asiaruuhkalla, työohjeilla tai muillakaan Patentti- ja rekisterihallituksen esittämällä seikoilla ei ole vaikutusta sen velvollisuuteen hoitaa sille kuuluvat asiat joutuisasti ja asianmukaisesti. Tuloksellisen toiminnan varmistamiseen sisältyy myös riittävä ohjaus ja asianmukaisten palvelujen toteutumisen säännönmukainen seuranta.

Totean, että patentti- ja rekisterihallituksen menettely ei ole A:n kohdalla täyttänyt perustus- ja hallintolain vaatimuksia asioiden viivytyksettömästä käsittelystä ja hallinnon palveluiden asianmukaisuudesta. Asiassa ei ole kuitenkaan näyttöä siitä, että kantelussa mainittu A:n patenttihakemusasian käsittelystä vastannut tutkijainsinööri olisi tahallisesti viivytellyt asian käsittelyssä.

A on kantelukirjoituksessaan esittänyt patenttihakemuksensa pitkän käsittelyajan lisäksi lukuisia muita asioita, joissa hän katsoo patentti- ja rekisterihallituksen menetelleen virheellisesti häntä kohtaan. Patentti- ja rekisterihallitus on käynyt nämä asiat ja väitteet läpi selvityksessään. Hakemuksen kokonaiskäsittelyajan, jota pidän siis kohtuuttoman pitkänä, lisäksi mainitsen sen, että A:n odotettiin käyttävän patenttihakemusasiassaan patenttitoimistoa. Totean, että patenttiasiat ovat tyypillisesti sellaisia teknillistä erityistietämystä ja toisaalta jo käsitteellisesti vaikeaselkoista oikeudellista asiantuntemusta edellyttäviä asioita, joissa keksinnöllisesti taitavankin, mutta patenttiasioihin perehtymättömän patentinhakijan voi olla hyödyllistä kääntyä pätevän patenttitoimiston puoleen. Teknillisen ja oikeudellisen asiantuntemuksen lisäksi patenttiasioita säännöllisesti hoitavilla toimistoilla on myös tietoa ja kokemusta patentinhakuprosessin eri vaiheista ja patentinhakijan omasta osuudesta ja intressistä niiden sujumiseksi asianmukaisella tavalla. Tähän nähden en voi pitää virheenä sitä, että A:lle oli viitattu mahdollisuudesta käyttää patentinhakemusasiassa ulkopuolisia asiantuntijapalveluita.

Toimenpiteet

Patentti- ja rekisterihallitus on selvityksensä mukaan ryhtynyt toimenpiteisiin kantelun yhteydessä esiin tulleiden ongelmien korjaamiseksi. Tämän vuoksi katson, että minulla ei A:n patentinhakuasian huomattavan viipymisen vuoksi ole aihetta muihin toimenpiteisiin kuin, että saatan edellä esittämäni käsitykseni Patentti- ja rekisterihallituksen tietoon ja kiinnitän samalla huomiota asioiden joutuisaan käsittelyyn.

Kantelun liitteet lähetetään ohessa A:lle.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Elina Halimaa

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi